

## **Eläkeläisliittojen etujärjestö EETUn kommentti ohjeeseen esteettömyystietojen tarjoamisesta matkustajille linja-autoliikenteessä.**

Eläkeläisliittojen etujärjestö EETU ry kiittää mahdollisuudesta kommentoida palveluntarjoajille laadittua materiaalia esteettömyystietojen tarjoamisesta matkustajille linja-autoliikenteessä. Materiaali on monipuoleinen ja kattava, tahdomme kuitenkin vielä kiinnittää huomionne **tarpeeseen voida ostaa matkalippuja ja saada saavutettavia tietoja myös muualla kuin verkossa.**

Toivomme, että kaikki linja-autoliikenteen palveluntarjoajat velvoitettaisiin tarjoamaan mahdollisuutta hankkia lippuja myös muuten kuin digitaalisia kanavia käyttäen tai digitaalisiin maksuvälinein. Jokaisella tulee olla oikeus matkustamiseen riippumatta toimintakyvystä ja digitaalisten laitteiden hallinnasta. Fyysisten lippujen myyntipisteistä ja käteismaksua vastaanottavista maksupaikoista tulee löytyä tietoa, jos niitä on vain määrätyissä paikoissa.

Meille on myös tullut palautetta, että ajantasaisia **paikallisliikenteen** aikatauluja ei ole saatavilla muualla kuin verkossa. Omien matkojen suunnittelu eli tekeminen on ikääntyneille digittömälle tällöin mahdotonta.

Ongelma koskee laajaa ikääntyneiden joukkoa. Tilastokeskuksen mukaan Suomessa on 330 000 ikääntynyttä kokonaan vailla digitaaitoja ja yli 600 000 ei selviä digitaalisesta asioinnista ilman toisen henkilön apua. (Vanhusasiavaltuutetun kertomus eduskunnalle 2024)

Velvoitteista ajantasaisten joukkoliikenneaikataulutietojen ilmoittamiseksi muualla kuin verkossa säädetään asetuksessa EU:n matkustajan oikeuksista linja-autoliikenteessä (EU N:o 181/2011. Linja-autoliikenteen matkustajan oikeuksia koskevassa asetuksessa aikataulutietoihin liittyviä kysymyksiä koskevat alle 250 km matkoilla asetuksen artikkelit 24–25. Yli 250 km pitkiin matkoihin sovelletaan lisäksi asetuksen artiklaa 11 (esteettömyys ja tiedotus). Asetus ei kuitenkaan suoranaisesti velvoita yleisesti tarjoamaan **paikallisliikenteen** aikataulutietoja ei-sähköisessä muodossa tai pysäkillä.

Asetusta sovelletaan vain rajatusti alle 250 km pitkiin matkoihin. EETU ry muistuttaa, että esimerkiksi Pohjois-Suomessa paikallisliikenteen reitit voivat kuitenkin olla pidempiä kuin 250 km, joten silloin asetusta tulee soveltaa kokonaisuudessaan.

Asetuksen perustelukappaleessa 14 todetaan, että "oikeuksiin olisi kuuluttava palvelua koskevien tietojen saanti ennen matkaa ja matkan aikana. Kaikki olennaiset linja-automatkustajille annettavat tiedot olisi annettava pyydettyä myös vammaisten ja liikuntarajoitteisten henkilöiden saavutettavissa olevissa vaihtoehtoisissa muodoissa, kuten suurikokoisena tekstinä, selkokielellä, sokeainkirjoituksena, mukautuvaa teknologiaa hyödyntävänä sähköisenä viestintänä tai ääninauhoina". Eli tietojen saatavuus ja ajantasaisuus sinänsä **on** asetuksen mukaan tärkeää.

Asetuksen artiklan 24 mukaisesti matkaan liittyviä tietoja on "pyynnöstä annettava saavutettavissa olevissa muodoissa, jos tämä on mahdollista". Asetus ei määrittele tietojen antamisen tapaa tai muotoa velvoittavasti.

Sen sijaan vammaisten ja liikuntarajoitteisten henkilöiden oikeuksia koskevassa asetuksen 11 artiklan 5 kohdassa todetaan, että matkaan liittyviä yleisiä tietoja on pyynnöstä annettava myös fyysisessä muodossa. Tätä artiklaa ei siis kuitenkaan sovelleta alle 250 km pitkiin matkoihin, joten käytännössä se tulisi sovellettavaksi paikallisliikenteessä vain hyvin harvoilla reiteillä.

EETU ry katsoo, että kyseessä on liikkumisen vapautta rajoittava ongelma. Digitaidottomia ihmisiä ei kohdella yhdenvertaisesti digitaidollisten kanssa aikatauluja koskevan tiedon saannissa. Siksi EETU ry suosittelee, että ohjeistusluonnos lähetetään vielä yhdenvertaisuusvaltuutetulle lausuttavaksi.

Helsingissä 9.10.2025

Eläkeläisliittojen etujärjestö EETU ry - Pensionärsförbundens intresseorganisation PIO rf

Lisätietoa:

Eläkeliitto: toiminnanjohtaja Anssi Kemppi, 040 7257 143

Eläkeläiset ry: toiminnanjohtaja Jan Koskimies, 040 747 0776

Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry: toiminnanjohtaja Timo Kokko, 050 441 3830

Kansallinen senioriliitto: toiminnanjohtaja Maarit Kuikka, 040 580 2494

KRELLI Kristilliset eläkeläiset ry: toiminnanjohtaja Päivi Kyyrö, 045 312 0310

Svenska pensionärsförbundet: Verksamhetsledare Ilona Salonen 044 745 8611